

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 4/ 13. december 2018

LETO SE POSLAVLJA, PRIHAJA NOVO

Vstopili smo v zadnji, praznični mesec leta 2018. Ali veste, kaj vse pomeni praznični? Med drugim tudi, da prazni denarnice. Malo za šalo, malo zares.

A vendarle: december je čas, da se ustavimo in ozremo na vse, kar se je zgodilo. Razmislimo, kaj nas je osrečilo, kaj nam je dalo krila, kaj nas je žalostilo ali ujezilo. Poskusimo razumeti, zakaj se je zgodilo, na kaj je vplivalo, kaj se bo zaradi tega spremenilo. In kaj bomo spremenili sami. Postavimo si vprašanja –, četudi nimamo vseh odgovorov. Življenje je vrtiljak. Zato počnimo stvari, ki nas veselijo. Podarimo objem, nasmeh, podajmo roko.

Želimo vam, da verjamete v svoje največje želje, da opazite veliko drobnih malenkosti – v ljudeh in v naravi, kajti v njih se vedno skriva kaj lepega.

Naj vas v novem letu spremljajo srečni začetki in uspešno zaključena dejanja.

Vesel vstop v leto 2019!

Vsebina:

Podnebne spremembe 2

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Hrana ni za tjavendan

Projekti:

3

Mladi poročevalci

Eko paket

Vem, zato odgovorno jem

Dohodnina
Voščilo

4

KOLENDAR DOGODKOV:

14. december 2018	Ekokviz za SŠ: šolsko tekmovanje	
20. december 2018	Mladi poročevalci za okolje, prispevki o podnebnih spremembah	
31. december 2018	Sejem Altermed: oddaja spletne prijave za razstavljalce in predstavitve	
7. februar 2019	Ekokviz za OŠ: šolsko tekmovanje	
13. februar 2019	Ekokviz za SŠ: državno tekmovanje, Škofijska klasična gimnazija Ljubljana	
31. januar 2019	»Vem, zato odgovorno jem«: oddaja likovnega izdelka in receptov	
31. januar 2019	Mednarodna konferenca »Prehrana, gibanje in zdravje«, Radenci: prijava za udeležbo	
11. februar 2019	Mladi poročevalci za okolje, prispevki o gozdu	
15. februar 2019	Eko-paket: zaključek natečaja	
28. februar 2019	Mednarodna konferenca »Prehrana, gibanje in zdravje«, Radenci: oddaja strokovnega prispevka	
15.–17. marec 2018	Sejem Altermed, Celje	
29. marec 2018	Reciklirana kuharja: zaključek natečaja	
29. marec 2019	Zaključek likovnega natečaja za kreativne izdelke	
29. marec 2019	Misija: Zeleni koraki: rok za oddajo likovnih izdelkov v nagradnem natečaju	
12. april 2019	Mladi poročevalci za okolje, prispevki o trajnostni mobilnosti	
20. april 2019	Mednarodna konferenca »Prehrana, gibanje in zdravje«, Radenci: rok za prijavo kot slušatelj.	

Ekoakcijski načrti za 2018/2019 letos prvič z ocenami vpliva aktivnosti na podnebne spremembe

Novost v letošnjih ekoakcijskih načrtih v ustanovah programa Ekoškola je **vrednotenje aktivnosti z vidika blaženja in prilagajanja podnebnim spremembam**. Pri nekaterih aktivnostih je mogoče izračunati tudi ogljični odtis. Na podnebne spremembe vplivamo tako rekoč z vsakim dejanjem, z vrednotenjem teh dejanj in aktivnosti pa o tem pogosteje razmišljamo in opredelimo tista, ki imajo večji vpliv.

Oceno boste določili tudi potem, ko bo aktivnost izvedena, in ugotavljali, zakaj se je ocena morda spremenila v primerjavi s tisto pri načrtovanju. S tem poglobljamo ozaveščenost o podnebnih spremembah in iščemo vedno nove, izboljšane aktivnosti in ukrepe. Celoten projekt Podnebne spremembe v Ekoškoli pa je namenjen tudi ugotavljanju prispevka posamezne ustanove k blaženju podnebnih sprememb in skupnega prispevka programa Ekoškola, saj bomo rezultate spremljali tudi v prihodnjih letih.

EKO SKLAD
SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Projekt Podnebne spremembe v Ekoškoli
sofinancirata Eko sklad in MOP

PROJEKTI – NE PREZRITE!

HRANA NI ZA TJAVENDAN

Kuhlin družinski dnevnik zavržene hrane

Kuhlin družinski dnevnik zavržene hrane je novost projekta v letošnjem letu, v katerega lahko otroci in starši beležijo, katere vrste hrane doma največkrat zavržemo in zakaj se to dogaja. V dnevniku je tudi prostor, namenjen deljenju zamisli – kaj narediti z odvečno, a še uporabno hrano. Na koncu pa bodo mladi sami ali skupaj s svojo družino zapisali družinsko zavezo za zmanjševanje količine zavržene hrane. Vsaka ustanova, ki se je prijavila v projekt, bo prejela en izvod dnevnika.

S pomočjo družinskega dnevnika boste ugotovili, katero hrano največkrat zavržemo in kako lahko zmanjšamo količine zavržene hrane.

Sodelujte v nagradnem natečaju 'Reciklirana kuharija': recepti za uporabi ostankov živil

V sklopu že uveljavljenega projekta Hrana ni za tjavendan razpisujemo nagradni natečaj 'Reciklirana kuharija'. **Vabimo vas k oddaji receptov, kaj narediti iz živil, ki jih ne porabimo v celoti ali pa nam ostajajo in jim bo potekel rok. Zbiramo izvirne in tradicionalne kuharske recepte, ki jih predstavite na čim bolj inovativen način. Rok za oddajo receptov je 29. marec 2019.**

Zmagovalni recepti bodo izdani v **knjižici »Reciklirana kuharija**. Izdani recepti preteklih zmagovalcev so vam na voljo na povezavi <https://www.boljsi-svet.si/projekt/nalozite-si-vse-tri-knjizice-reciklirana-kuharija/>.

V nagradnem natečaju **Reciklirana kuharija** lahko sodelujejo: vrtci, osnovne šole, srednje šole, šolski centri in dijaški domovi, ki sodelujejo pri projektu Hrana ni za tjavendan, in vse druge ustanove, ki ne sodelujejo pri projektu in bi želele svoje ideje za recepte deliti širši javnosti.

Raziščite in zapišite kuharske recepte naših babic, ki imajo **lokalni pridih in/ali avtohtone posebnosti**. Prav tako so dobrodošli tudi **novi, inovativni recepti**. V njih morajo biti uporabljeni ostanki živil (npr. star kruh) ali ostanki jedi (npr. pire krompir). Pri izzivu si lahko pomagata z naslednjimi vprašanji: *Kako so naše mame, babice, šolske kuharice in kuharji uporabili ostanke jedi ali živil? Lahko recept izboljšamo, izpopolnimo? Kako lahko recept čim bolj kreativno predstavimo?*

STAROSTNE SKUPINE:

KUHARČKI: 1. starostna skupina (vrtci, od 1. do 3. razreda OŠ)

VODJE KUHINJ: 2. starostna skupina (4. in 6. razred OŠ)

KUHARSKI MOJSTRI: 3. starostna skupina (7. in 9. razred OŠ, srednja šola)

Oddaja izdelka:

Posamezni oddelek lahko tekmuje z **največ dvema receptoma**. Recept predstavite na **čim bolj kreativen način** (fotokolaž, risbe, videoposnetek, strip in podobno). Mentor pošlje recept v datoteki .doc ali .pdf.

Videoposnetki naj bodo **dolgi do 3 min**. Izdelke oddajte na: info@ekosola.si.

Prijave na sejem Altermed do 31. decembra 2018

Sejem Altermed, na katerem vsako leto ustanove programa Ekošola predstavite svoje aktivnosti in obogatite sejmski program, bo znova potekal tri dni, **od petka, 15. marca, do nedelje, 17. marca 2019**. Ustanove, ki želite sodelovati na sejmju, to vpišite v Ekoportal ter **najpozneje do 31. decembra 2018 izpolnite spletno prijavo**, na kateri dodatno označite:

- čas sodelovanja na sejmju (petek, sobota ali nedelja) in
- način predstavitve (na stojnici, predstavitevni odru ali v demonstracijski kuhinji).

Mladi poročevalci za okolje – pišite, snemajte, fotografirajte o okolju in za okolje

Vabimo raziskovalce v okolju in o okolju, da postanejo novinarji, in mlade novinarje, da postanejo poročevalci za okolje. V prvem ciklu spodbujamo prispevke o podnebnih spremembah, sprejemamo pa prispevke o kateri koli temi. Rok za oddajo prispevkov smo podaljšali do **20. decembra 2018**.

Sodelujejo lahko s **pisnimi prispevki, fotografijami ali videoposnetki** v treh starostnih kategorijah:

- 1) 11-14 let,
- 2) 15-18 let,
- 3) 19-25 let.

Pri pisnih prispevkih tudi letos nadaljujemo sodelovanje s časopisno hišo Delo. Navodila za pripravo in oddajo prispevkov so zapisana na spletni strani <https://ekosola.si/pf/mladi-porocevalci-za-okolje/>.

Eko-paket: Ustvarjajte iz odpadne embalaže za mleko in sokove

S pravilnim zlaganjem, ločenim zbiranjem in odlaganjem odpadne KEMS v rumeni zabojnik ali rumeno vrečo za odpadno embalažo ali odpadno plastiko omogočimo njeno recikliranje in ponovno uporabo sekundarnih surovin za izdelavo novih izdelkov. Tako ohranjamo številne naravne vire, še zlasti les.

Odpadna KEMS je odličen material za ustvarjanje novih, uporabnih izdelkov. Nagradni natečaj Eko-paket se **zaključuje 15. februarja 2019** in je razdeljen na starostne skupine:

1. vrtci	Izdelki in tehnika ustvarjanja iz odpadne KEMS po lastni izbiri (npr.: risbe, plakati, modeli, skulpture, mozaiki, drugo): - živali in rastline v gozdu, - ekovozila in plovila (sedanjosti in prihodnosti).
2. 1. triada OŠ	
3. 2. triada OŠ	
4. posebna kategorija	
5. 3. triada OŠ in SŠ	Izdelki in tehnika ustvarjanja iz odpadne KEMS po lastni izbiri (npr.: risbe, plakati, modeli, skulpture, mozaiki, drugo): - živali in rastline v gozdu, - ekovozila in plovila (sedanjosti in prihodnosti). Foto- in videoprispevki o sestavi, uporabi in reciklaži KEMS: iz česa je sestavljena, kako poteka izdelava, kako jo ločujemo po uporabi.

Za ustvarjanje iz odpadne KEMS je zagotovo veliko idej in dovolj časa!

Odgovorno s hrano: Vem, zato odgovorno jem

Naš izbor hrane neposredno ali posredno vpliva na podnebje, na uporabo naravnih virov, kot sta voda in zemlja. Katere so prednosti lokalne in sezonske hrane, kako dolga je veriga od pridelave do predelave in uživanja hrane ter kakšni so dodatki v prehrani so glavne teme, s katerimi se ukvarjamo pri letošnjem projektu.

V posebnem izzivu, ki je razpisan v treh skupinah, boste ugotavljali, katere sestavine pridobivamo v posameznih sezonah, kako se jedi razlikujejo, katere so koristi uživanja sezonske hrane. Več na [povezavi](#).

Nagradna natečaja – Rok za oddajo likovnih izdelkov je 31. januar 2019

Navihanec in Navihanke 	Razpisujemo nagradni natečaj, ki bo podoba maskoti Navihanca in Navihanke, ki bosta kar najbolje predstavljala projekt »Vem, zato odgovorno jem«. K sodelovanju vabimo vse ustvarjalne, inovativne in domiselne posameznike ali skupine, ki bodo s pomočjo poljubne likovne tehnike ustvarili maskoti Navihanca in Navihanke.
Originalni recept za štruklje ali pečeni štrukelj 	Recept je mogoče poslati v različnih tehnikah: fotokolaž, video ... Izbrali bodo najboljši recept in ga v Pekarni Pečjak tudi "ustvarili". Posameznik ali skupina lahko prispeva samo en recept.

Sooblikujte mednarodno konferenco »Prehrana, gibanje in zdravje«, 9. maja 2019, Zdravilišče Radenci

Devetega maja 2019 v Zdravilišču Radenci organiziramo konferenco o zdravi in varni prehrani, gibanju za zdravo srce, šolskih vrstovih, odgovornem prehranjevanju in zmanjševanju količin zavržene hrane. Konferenca je namenjena vsem ustanovam, od vrta do fakultete.

Predstavite dobre prakse, samostojno predavanje/referat ali pripravite pedagoško delavnico.

- Prijave za udeležbo in predstavitev: 31. januar 2019 s prijavnico.

- Oddaja strokovnega prispevka: 28. februar 2019 skladno z navodili za pripravo prispevka.

Vašo dohodnino vračamo okolju in okoljski vzgoji: do 0,5 odstotka svoje dohodnine lahko namenite programu Ekošola

Vsi davkoplačevalci plačujemo dohodnino. Določite, za kaj je lahko porabljena:

Za 0,5 % že vplačanega dela dohodnine lahko sami odločite, kateri nevladni in dobrodelni organizaciji jo boste namenili.

Če ne izberete nobene organizacije, ne veste, za kaj bo porabljena ali jo porabi država.

Izberite program Ekošola! Tako bo del vaše dohodnine namenjen temu, česar aktivni člen ste tudi vi: okoljski vzgoji in izobraževanju naših otrok.

Postopek je preprost:

1. Izpolnite obrazec.

2. Izpolnjeni obrazec pošljite po pošti na naslov:

Društvo DOVES – FEE Slovenia, Program Ekošola, Zavrti 2, 1234 Mengeš
ali

ga izpolnite in pošljite prek E-davkov.

3. S tem boste namenili 0,5 odstotka dohodnine programu Ekošola.

Vsak prispevek je dragocen. Namenili ga bomo za kakovostne, strokovne in zanimive okoljske aktivnosti za otroke, mlade in njihove mentorje. Prosimo, da možnost donacije programu Ekošola predstavite tudi svojim sodelavcem, prijateljem in drugim.

Hvala za vaš prispevek!

Voščilo

Tako kot narava niza letne čase in letni časi nizajo barve, tako so naša življenja obarvana z nešteto odtenki. Vsaka barva nosi svoj pomen, pripoveduje svojo zgodbo, daje upanje, prinaša novo izkušnjo, plemeniti znanje, bogati skupnost.

Hvala za vse barve, ki ste jih prispevali v program Ekošola v iztekajočem se letu. Obarvajmo tudi prihajajoče leto – presenetimo s posebnimi dejanji, navdihnimo z novimi zamislimi, obogatimo ga s skupnim delom in povezovanjem ... vas, otrok, učencev, dijakov, študentov, sodelavcev, prijateljev. V prazničnih dneh in novem letu.

Naj se vsi odtenki zlijejo v čudovito leto 2019.

Sodelavci programa Ekošola

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

Davčna številka

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni davčni urad, izpostava)

**ZAHTEVA
za namenitev dela dohodnine za donacije**

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo DOVES - FEE Slovenia	5	0	9	8	9	8	1	2	0,5

V/Na _____, dne _____

_____ podpis zavezanca/ke